

NYHEDSBREV

NR. 3 OKTOBER 2004

ORGANISATIONEN AF SELVEJENDE INSTITUTIONER

LEDER

Det er i dagligdagen, vi skal gøre gavn!

OSIs politiske og organisatoriske arbejde drejer sig ofte om de "store" spørgsmål.

Såsom retten til at oprette selvejende plejehjem, ret til at være friplejehjem, ret til at ombygge og blive tidsvarende under almenboligloven, ret til at modtage borgere fra andre kommuner, der ønsker at komme dér på grund af det særlige værdigrundlag, de fleste selvejende plejehjem har, eller den særlige pleje og omsorg man kan præstere. Kort sagt arbejder OSI for de selvejende institutioners ret til at eksistere, ret til selv at bestemme og ret til at levere alternative, kvalificerede tilbud.

Ude på det enkelte, selvejende plejehjem er det den daglige gerning, det at give omsorg til de ældre, der er os betroet, der fylder og er det vigtigste. I de år OSI har eksisteret, er det den grundlæggende kamp for at give de selvejende plejehjem ret til at være til med deres egne værdier og holdninger og den deraf følgende politiske indsats, der har været vigtig og helt afgørende.

Denne kamp er langt fra forbi, den er der og vil være der, så længe vi lægger vægt på vores egenart og særlige værdier.

Lige nu brænder den kommende strukturreform i kommunerne på. Vi har tidligere i OSIs Nyhedsbreve bragt viden og debatstof om den kommende

kommunereform. Det har været og er svært at overskue dens konsekvenser for de selvejende, sociale institutioner bredt set. Det gælder også for ældreområdet, som de fleste af OSIs medlemmer arbejder med.

Som strukturreformen ser ud lige nu, kommer ansvaret for den plejemæssige indsats for ældre til at ligge i de nye kommuner. Så vores rolle i fremtiden bliver som hidtil, nemlig at levere pleje, omsorg, aktiviteter og træning til de ældre, der af den kommunale myndighed er blevet visiteret til plejehjem eller plejebolig.

Med hensyn til frit valg er konsekvenserne af strukturreformen mere uklare. Her peger tendenserne i to stik modsatte retninger. På den ene side er der en mulighed for, at de større kommuner vil gøre det nemmere for udbydere af personlig og praktisk hjælp at komme ind på markedet, da det bliver større. På den anden side kan strukturreformen også betyde, at kommunerne bliver så store, at de vil mene, at de ikke længere har brug for andre udbydere end kommunale, dvs. at de kan "klare det hele selv".

For OSIs medlemmer er der naturligvis mange forskelle og nuancer fra det selvejende plejehjem, som har en fast driftsaftale med en kommune og til det selvejende plejehjem, der står frit og i højere grad modtager borgere fra hele landet.

Forskellen er også stor mellem en kommune, som uden omsvøb godkender borgerens valg af plejehjem og

dette hjemms beliggenhed også uden for kommunen og de kommuner, der næsten tager det som en fornærmelse, at deres egne kommunale plejehjem bliver valgt fra.

Men er der da ikke frit valg for borgerne til plejehjemspladser?

Jo, lovgivningsmæssigt har denne ret eksisteret for borgerne i lang tid, men ikke uden problemer. Og de problemer løses ikke kun ved lovgivning. Det handler i høj grad om kommunernes lyst til at respektere borgernes og deres pårørendes ønske.

F.eks. er "friplejehjemmenes" liv på det sidste blevet besværliggjort, da det i lovgivningen på området ikke er klart, hvem der skal føre tilsyn med disse "ulovlige" hjem. Dette er livstruende, da det betyder, at kommuner på denne baggrund ikke vil visitere borgere, der ønsker at bo på et friplejehjem, til disse.

OSIs ledelse var i september til møde med socialminister Eva Kjer Hansen om friplejehjemsproblematikken. I denne forbindelse blev det lovet, at der snart kommer en løsning på de nuværende problemer i form af en ny bekendtgørelse, hvorved friplejehjem bliver gjort lovlige indtil videre.

Men kampen for at kunne drive selvejende plejehjem med en selvstændig ledelse og et selvstændigt værdigrundlag fortsætter. Både når der skal vedtages følgelovgivning om strukturreformen og derefter i de nye og større kommuner.

Vil det blive de selvejende plejehjem, der forsøges rationaliseret væk først i de nye, effektive kommuner?

Eller vil man indse, at vi med vores forskellighed og specialer er et godt bud på valgmuligheder og omsorgsmæssig mangfoldighed for de svage, ældre medborgere?

Her er det netop i dagligdagen, vi skal bestå vores prøve og vise vores berettigelse.

På OSIs efterårsmøde den 15. november i Odense vil vi følge op på disse udfordringer og se på såvel den store politik i dialog med repræsentanter fra Folketingets partier og på dagligdagen og dens udfordringer med oplæg fra kolleger om vigtige dagligdagsproblemer.

Tilsyn eller tilsynsforvirring?

Der er et udbredt behov blandt friplejehjemmene for, at tilsynsretten og tilsynspligten klargøres i lovgivningen. For friplejehjem er tilsynet et problem, da de endnu ikke har lovgivningsmæssig hjemmel, og derved mener nogle kommuner ikke, at de har pligt til at føre tilsyn med dem, mens der på samme tidspunkt i lovgivningen er et krav om, at der føres tilsyn med plejehjem. Denne manglende hjemmel bevirker, at der på mange friplejehjem ikke føres tilsyn, eller der kun føres tilsyn med beliggenhedskommunens egne borgere. En anden udfordring er, hvordan kredsen af selvejende institutioner og friplejehjem ønsker, at tilsynet tilrettelægges.

Der er forslag om et uafhængigt eller BST tilsyn? Et centralt, statsligt tilsyn? At alle kommuner, der har borgere på plejehjemmet selv kommer og fører tilsyn? Eller man kan eventuelt udvide embedslægens tilsyn? Ved det sidste forslag er der dog det åbenlyse problem, at det er vigtigt, at der føres tilsyn med visiterede ydelser og kvalitetsstandarder, og dette kan embedslægen ikke.

Et sted i Nordjylland fører et revisionsfirma tilsyn og i Ramsø står et

ORGANISATIONEN AF SELVEJENDE INSTITUTIONER

JERNBANE ALLÉ 54, 3.SAL
2720 VANLØSE
TELEFON 38 77 07 30
FAX 38 77 07 29
E-MAIL OSI@OSI.DK
WWW.OSI.DK

konsulentfirma for udførelsen af tilsynet.

Der er altså enighed om, blandt OSIs medlemmer, at det manglende tilsyn er et problem og at en løsning enten vil kræve en lovgivningsmæssig afklaring eller et tilsyn, der er sat anderledes sammen.

OSI til møde med Socialministeren

Den 15. september 2004 var OSI ved formand Poul Bech, næstformand Søren Dalmark og fra sekretariatet Kristian Riis inviteret til at møde den nye socialminister, Eva Kjer Hansen og snakke om de problemer, som OSIs medlemmer oplever i den daglige drift i forhold til kommunerne.

Mødet var meget positivt og der blev fra ministeriets side givet lovning på en snarlig løsning af problemerne med manglende lovhjemmel for friplejehjem og tilsynsforvirring.

Vejledning på det sociale område

I februar 2004 udkom "Vejledning om retssikkerhed og administration på det sociale område". I denne er reglerne omkring tilsyn meget klare og burde følgelig ikke skabe så meget forvirring som tilsynet reelt gør ude i kommunerne. Problemerne omkring tilsyn eksisterer især, når en borger flytter fra én kommune til en anden og især, hvis borgeren flytter til et friplejehjem.

Hvis en borger flytter fra én kommune til én anden, er det fraflytnings- eller betalingskommunen, der har myndighedsansvaret for at føre tilsyn med borgeren, dvs. kommunen har det øverste ansvar for, at der bliver ført tilsyn med borgeren og at denne modtager de visiterede ydelser. Med hensyn til udførelsen af tilsynet (den praktiske forvaltningsvirksomhed) er der imidlertid et valg, idet kommunen selv kan vælge at udføre tilsynet, delegere udførelsen til den kommune, hvori plejehjemmet ligger (borgerens opholdskommune) eller overlade den

til andre end kommunalt ansatte. Det er imidlertid klart, at betalingskommunen har pligt til at sørge for, at der føres tilsyn med egne borgere.

Lov om hjemmesygepleje

I bekendtgørelse nr. 469 af 16. juni 2002 står der, at udførelsen af hjemmesygepleje kan overlades til andre udførere end de kommunale. Kommunalbestyrelsen har imidlertid tildelingsmyndigheden og myndighedsansvaret for, at den visiterede pleje udføres, at den udføres af autoriserede sygeplejersker, med de nødvendige uddannelsesmæssige kvalifikationer, der har de rette hjælpemidler til rådighed.

Det er vigtigt at disse skel mellem myndighedsansvar og praktisk forvaltningsvirksomhed tydeliggøres, så det bliver klart, at der er plads i lovgivningen til selvejende institutioner og friplejehjem.

Efterårsmøde i OSI

OSI afholder den 15. november efterårsmøde i Odense for medlemmer og andre interesserede. Tilmeldingsfristen er den 29. oktober og vi håber at så mange som muligt vil komme til en spændende dag til inspiration for hinanden.

Ingen mellemkommunal refusion til servicearealer

Der er i Skjern faldet afgørelse i en sag om betaling for servicearealer. Det Sociale Nævn i Århus Amt har besluttet, at kommunen ikke skal betale for servicearealer for borgere, der bor på plejehjem udenfor kommunen, da brugen af disse ikke er direkte personhenførbare, og der kun skal ydes mellemkommunal refusion til personhenførbare ydelser.

For at plejehjemmet skal kunne få dækket omkostninger til servicearealer, skal borgeren være visiteret til disse. For at løse dette problem

mener OSI, at man bør fordele samtlige omkostninger ved plejehjemsdriften blandt beboerne.

Ny godkendelsesmodel

Med de vedtagne ændringer i Lov om Social Service er der sket ændringer i godkendelsesmodellerne for leverandører. Disse indebærer, at der nu kan udbydes enkelte ydelser i et eller flere plejehjemsdistrikter og kommunen kan vælge, hvorvidt kommunale plejehjem skal med i udbudsrunderen. Læs mere om lovændringen og godkendelsesmodellerne på www.sm.dk

Debatmøde: "Gamle danskere og det nye danmarkskort"

Den 2. september afholdt Videnscenter på Ældreområdet debatmøde omkring betydningen af struktur-reformen for ældreområdet. Der var bred enighed blandt paneldeltagerne om, at strukturreformen vil have marginal betydning med hensyn til levering af kommunale ydelser til de ældre.

Dog er der heller intet, der ser ud som om, de selvejende institutioner vil få det nemmere i det større kommuner, da bl.a. nogle kommuner har den holdning, at de med de større kommuner vil kunne klare hele forsyningen af sociale ydelser selv.

Bog om ombygning af plejehjem

Der er i september udkommet en bog om ombygning af et plejehjem, Kristinehøj i Helsingør. Ombygningen er belyst fra den økonomiske, historiske, sociale og arkitektoniske side af sagen. OS har bidraget med en artikel om de sociale aspekter af ombygning og flytning for beboere, personale og ledelse over længere tid. Bogen er på 48 sider og kan bestilles hos OS på telefon 3877 0720, den koster 40 kr.

ORGANISATIONEN AF SELVEJENDE INSTITUTIONER

JERNBANE ALLÉ 54, 3.SAL · 2720 VANLØSE · TELEFON 38 77 07 30 · FAX 38 77 07 29 · E-MAIL OSI@OSI.DK · WWW.OSI.DK

Hvidbog

Dialogforum for selvejende, sociale institutioner udgiver i oktober en hvidbog om selvejende, sociale institutioners problemer og potentiale i samarbejdet med kommuner og amter. Hvidbogen vil kunne hentes fra OSIs hjemmeside fra starten af november 2004.

Børnebog om demens

Samvirkende Menighedsplejer har udgivet hæftet "Farfar er ikke skør" af Ellen Dalgaard Jensen. Det består af en børnebog, men indeholder i tillæg grundlæggende information om demens til voksne. Denne information skal sætte de voksne i stand til selv at forstå og bedre besvare børnenes spørgsmål om demens. Bogen forklarer sammenhængen mellem demens og adfærd og afdramatiserer sygdommen, så familien, både børn og voksne, kan fastholde et nært forhold til en person med demens. Bogen kan købes hos boghandleren eller bestilles direkte hos Unitas Forlag på telefon 3616 6481.

Artikel om friplejehjem

Krogshs Forlag udgiver en hæfteserie på ni hæfter ved navn "Boligbyggeri for ældre". Hæfte nr. fire er netop udkommet og indeholder en dybdegående artikel om friplejehjem udarbejdet af Charlotte Enevoldsen, konsulent i Danske Diakonhjem og Lisbeth Raahauge, konsulent i OSI. Hæfterne kan købes på www.krogshsforlag.dk

Udbydere af hjemmehjælp

OSI er interesseret i at vide, hvor stor en del af hjemmeplejen, selvejende institutioner står for ude i kommunerne og hvor mange steder selvejende institutioner er godkendt til levering af hjemmehjælp. I må gerne melde tilbage på telefon 3877 0730 eller email osi@osi.dk.